

AFGØRELSE

Ved e-mail af 10. december 2020 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte *forskningsinstitutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af *anmelder* (anmelder) vedrørende *anmeldte* (anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte i sit produkt

[navn på produkt udeladt], (produktet)

ved i en række tilfælde har tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering af i alt [...] artikel:

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

(tekst udeladt) artikel

og

(tekst udeladt) artikel

Anmeldte påstår, at han ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmeldte har indleveret produktet ved forskningsinstitutionen med henblik på erhvervelse af *(tekst udeladt)*.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 4. februar, den 8. april, den 3. september og den 7. oktober 2021 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielsen (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel,

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

28. oktober 2021

Kontakt til Sekretariatet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Udannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer
2020-23

Ref.-nr.
20/59575

forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk og professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald, programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at ved en anvendelse af tekstanalyseprogrammet iThenticate er der i anmeldtes produkt identificeret tekstlighed. Den sammenfattende redegørelse, (*tekst udeladt*), side [...-...], er langt overvejende kopieret fra de [...] artikler, der udgør fundamentet for produktet. Endvidere viser iThenticate-rapporten, at det kun er det meget korte afsnit, (*tekst udeladt*), side [...], og den godt (*tekst udeladt*) sider lange (*tekst udeladt*), side [...-...], der reelt udgør ny tekst, om end cirka en halv side af diskussionen også er kopieret fra de [...] artikler.

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at produktet består af [...] videnskabelige artikler, som anmeldte som beskrevet i medforfattererklæringerne i langt overvejende grad selv har skrevet på baggrund af anmeldtes ideer til artiklerne. Produktet indeholder et afsnit, der kort og summarisk refererer indholdet af de artikler, som produktet består af med meget tydelige og klare referencer til de artikler, som indholdet kommer fra. Endvidere har anmeldte anført, at det har været vanskeligt at få vejledning fra forskningsinstitutionen vedrørende de helt formelle aspekter omkring udformningen af produktet, herunder om udformning og opbygning.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Af bemærkningerne til lovens § 4, stk. 1, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne), fremgår:

Med bestemmelsen i stk. 1 foreslås det fastlagt, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter. Videnskabelig uredelighed og videnskabeligt produkt er defineret i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1, og nr. 6. Hensigten med bestemmelsen er at klarlægge, at nævnet alene har kompetence til at behandle sager om videnskabelig uredelighed, og at de forhold, som nævnet tager under behandling, skal have sammenhæng med en forskningsmæssig afrapportering, dvs. have fundet sted i et videnskabeligt produkt.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt:

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 1, vedrørende tilregnelsskravet:

Efter lovforslaget skal tilregnellesvurderingen i relation til videnskabelig uredelighed således foretages i henhold til dansk rets sædvanlige forståelse af begreberne forsæt og grov uagtsomhed, uden at denne vurdering skærpes yderligere.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil

derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke blandt andet:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Det foreslås, at bagatelgrænsen ikke kun relaterer sig til det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører, idet der kan være fabrikering, forfalskning eller plagiering i eksempelvis metodegrundlaget eller analyser i produktet, som ikke nødvendigvis påvirker det videnskabelige budskab. På tilsvarende vis er definitionen af videnskabelig uredelighed efter bestemmelsens stk. 1, nr. 1, ikke begrænset til kun at vedrøre forhold, der påvirker det videnskabelige budskab i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt

Anmeldtes produkt er en afhandling, som er indleveret ved forskningsinstitutionen med henblik på forsvar af (*tekst udeladt*). Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst eller ide, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst eller ide findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst eller ide er taget. En iThenticate-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Gængse formuleringer uden videnskabeligt indhold, der orienterer om praktiske og formelle forhold vedrørende et produkt – for eksempel i forbindelse med en ph.d.-afhandling, der består af flere tidligere offentliggjorte produkter med medforfattere – kan anvendes uden kildeangivelse, uden at der foreligger plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2020-05.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldtes produkt er ikke inddelt i nummererede dele eller kapitler, men nævnet lægger til grund, at produktet i det væsentlige består af (*tekst udeladt*) dele. Den (*tekst udeladt*) del, side [...-...], har overskriften (*tekst udeladt*) og har ifølge produktets indholdsfortegnelse et underafsnit med overskriften (*tekst udeladt*), hvor der henvises til [...] artikler med angivelse af forfattere, artikeltitel, og tidsskrift. (*tekst udeladt*) del, side [...], har overskriften (*tekst udeladt*), medens (*tekst udeladt*) del, side [...-...], der ikke har en overskrift, ifølge produktets indholdsfortegnelse består af [...] afsnit med overskrifter, der ikke fuldstændig svarer til titlerne på de [...] artikler, der indgår i afhandlingens (*tekst udeladt*) del (se straks nedenfor). Produktets (*tekst udeladt*) del, side [...-...], har overskriften (*tekst udeladt*), hvor produktets resultater diskuteres. (*tekst udeladt*) del, side [...-...], har overskriften (*tekst udeladt*), og består uden nærmere introduktion af [...] litteraturhenvisninger. (*tekst udeladt*) del, side [...-...], består af [...] artikler, hvor anmeldte er medforfatter til samtlige artikler, og hvor artiklernes titler som nævnt ikke fuldstændig svarer til overskrifterne i de [...] afsnit i (*tekst udeladt*) del.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

En forfatters brug af tekst fra et selvstændigt videnskabeligt produkt i form af f.eks. en artikel, som forfatteren har skrevet sammen med en anden eller flere andre medforfattere, forudsætter retmæssig kreditering af forfatterne til det pågældende produkt, se f.eks. nævnets afgørelse i sag 2019-08.

Nævnet finder, at det ved vurderingen af, om anmeldte har krediteret retmæssigt, ikke kan tillægges betydning, at det ifølge anmeldte var særdeles vanskeligt at få vejledning hos forskningsinstitutionen om formelle aspekter omkring udformningen af produktet.

Anmeldte har i produktets (*tekst udeladt*) del på siderne [...-...], der som anført ovenfor ikke har en overskrift, men består af [...] afsnit, og på cirka en halv side i produktets (*tekst udeladt*) del, (*tekst udeladt*, ikke anvendt gængs kildehenvisning og har ikke markeret ved f.eks. kursivering eller citationstegn, at der er tale om ordret gengivelse af tekst fra de [...] artikler, som er selvstændige videnskabelige produkter, der indgår i produktets (*tekst udeladt*) del.

Ved vurdering af om anmeldte forsætligt eller groft uagtsomt har plagieret de [...] artikler, har nævnet lagt vægt på anmeldtes henvisning til de pågældende artikler i produktets (*tekst udeladt*) del med underafsnittet (*tekst udeladt*). Endvidere har nævnet lagt vægt på, at anmeldte er medforfatter til samtlige [...] artikler, der alle i fuld længde indgår i produktet, og at produktet i forbindelse med indleveringen ved forskningsinstitutionen var vedlagt forfattererklæringer vedrørende artiklerne.

Anmeldtes fremgangsmåde ved krediteringen af forfatterne til de [...] artikler er åbenbart uhensigtsmæssig, navnlig da den rummer en betydelig risiko for, at der ikke sker en retmæssig kreditering, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4. Nævnet finder dog på ovennævnte baggrund, at anmeldte ikke har haft det fornødne forsæt eller har handlet groft uagtsomt i forbindelse med rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Der foreligger derfor ikke videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

På baggrund af sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til Københavns Universitet til videre behandling, jf. lovens § 17.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*